

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری مراقبت ویژه
شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: مراقبتهای ویژه کلیه و مجاری ادراری و دیالیز شماره درس: ۵۱۲۵۳۱

نوع درس: نظری تعداد واحد: ۱

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری مراقبت ویژه، کارشناسی ارشد، ترم ۳

تعداد دانشجویان: ۳ نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۲

دروس پیش نیاز یا همزمان: همه دروس کارشناسی ارشد

زمان: سه شنبه ۱۰-۱۲

مدرسین: دکتر مریم السادات هاشمی

مسئول درس: دکتر مریم السادات هاشمی

تلفن تماس و ایمیل مسئول درس: ۳۷۹۲۷۵۴۴ یا ۰۹۱۳۴۱۱۸۹۱۰

Email: Maryamhashemi956@gmail.com, Maryam.hashemi@nm.mui.ac.ir

آدرس اینترنتی:

مقدمه:

فراگیران در پایان این درس باید قادر باشند بیماران تحت درمان با همودیالیز را ارزیابی نمایند و بر مبنای آن صافی، غلظت دیالیزیت را بسته به شرایط هر بیمار تعیین نمایند و چگونگی مدیریت عوارض حین دیالیز و چگونگی تنظیم پارامترهای دستگاه (مدت زمان دیالیز، میزان اولترافیلتراسیون، میزان جریان خون، میزان جریان و درجه حرارت محلول دیالیز) را توضیح دهند. همچنین آموزش‌های لازم در زمینه خود مراقبتی این بیماران و چگونگی آماده‌سازی این بیماران را برای اعمال جراحی مختلف بداند.

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مراقبت‌های تخصصی در بخش همودیالیز

اهداف رفتاری:

ارزیابی بیمار:

- چگونگی محاسبه میزان اولترافیلتراسیون و وزن خشک بیمار را توضیح دهد
- چگونگی محاسبه میزان کفایت دیالیز بیمار را توضیح دهد (KT/V, URR).
- میزان کفایت دیالیز بیمار را محاسبه نماید (KT/V, URR).

مراقبت‌های پرستاری در مشکلات بالینی ویژه:

- عوارض حین همودیالیز را توضیح دهد.
- مراقبت‌های پرستاری در زمینه عوارض حین دیالیز را شرح دهد.
- راه‌های پیشگیری از هیپوتانسیون حین همودیالیز را شرح دهد.
- چگونگی خود مراقبتی جهت پیشگیری از عوارض حین و در فواصل جلسات دیالیز را توسط بیمار و همراهان او توضیح دهد.
- مکانیسم کنترل هیپوتانسیون حین همودیالیز و تشنگی بین جلسات همودیالیز را با استفاده از سدیم مدلینگ (پروفایل‌های سدیم و اولترافیلتراسیون) توضیح دهد
- چگونگی تنظیم غلظت دیالیزیت را بسته به شرایط هر بیمار توضیح دهد.
- چگونگی تنظیم میزان پتاسیم محلول دیالیز را بر اساس میزان پتاسیم بیمار توضیح دهد.
- اندیکاسیون‌های دیالیز سرد را نام ببرد.
- مکانیسم کنترل هیپوتانسیون حین همودیالیز را با استفاده از دیالیز سرد را توضیح دهد.
- مشخصات صافی‌های مختلف دیالیز را توضیح دهد.
- چگونگی انتخاب صافی و طول مدت‌زمان دیالیز را بر مبنای آزمون‌های کفایت دیالیز شرح دهد.
- تفاوت صافی‌های High efficiency و Low efficiency را توضیح دهد.
- تفاوت صافی‌های low flux و High flux را شرح دهد.
- چگونگی تنظیم میزان جریان خون و میزان جریان محلول دیالیز را بسته به نوع صافی توضیح دهد.
- اندیکاسیون‌های دیالیز خشک را نام ببرد.
- اندیکاسیون‌های دیالیز بدون هپارین را توضیح دهد.
- چگونگی آماده‌سازی بیمار تحت درمان با دیالیز برای اعمال جراحی مختلف را بداند.
- چگونگی مدیریت درد در بیماران تحت درمان با همودیالیز را آموزش دهد.

محاسبه دوز داروها:

- داروهای بیماران مبتلابه نارسایی مزمن کلیه تحت همودیالیز را بشناسد.
- چگونگی تعدیل دوز داروها را در این بیماران توضیح دهد.
- چگونگی محاسبه دوز هپارین حین دیالیز را توضیح دهد.
- چگونگی خود مراقبتی در زمینه داروهای مصرفی بیماران تحت درمان با همودیالیز را توضیح دهد.

شیوه اداره درس و تدریس:

سخنرانی و بحث در گروه های کوچک در Big Blue Button و adobe connect ، Sky room

ابزار مورد نیاز تدریس:

نصب نرم افزار Big Blue Button و adobe connect ، Sky room

تکالیف و انتظارات از فراگیران:

- تهیه راهنمای مدیریت نفریپاتی دیابتی جهت اعضای تیم سلامت
- تهیه راهنمای خودمراقبتی در نفریپاتی دیابتی
- تهیه راهنمای استفاده از راه های دسترسی عروقی دائم
- تهیه راهنمای استفاده از آنتی کوآگولان ها در بخش همودیالیز

شیوه ارزشیابی:

ردیف	عنوان ارزشیابی	نمره
۱	شرکت و حضور فعال در فضاهاى مشارکتی آفلاین و جلسات آنلاین	۳
۲	تکالیف و آزمون های حین دوره (کوئیز، خودآزمون ها و...)*	۵
۳	در حین تدریس (در صورت برگزاری کلاس همزمان آنلاین)	۳
۴	آزمون پایان ترم	۸
۵		۲۰

*به ازای هر چهار جلسه حداقل یک فعالیت یادگیری در نظر گرفته می شود.

سیاست ها و قوانین درس:

۱. به ازای هر ۳ جلسه ارائه محتوای الکترونیک یک جلسه به صورت آنلاین در تاریخ و ساعت مشخص شده در طرح درس برگزار خواهد شد.
۲. رعایت نظم همراه با رعایت اصول رفتار آکادمیک در کلاس های درس آنلاین الزامی است.

۳. حضور بموقع دانشجو در کلاس درس آنلاین الزامی و در صورت عدم حضور منظم در کلاس های آنلاین، دانشجو مشمول مقررات آموزش مجازی دانشگاه خواهد شد.
۴. کلیه نرم افزارهای لازم برای برگزاری وبینارها را بر روی گوشی خود نصب نمایید تا جهت حضور فعال و به موقع مشکلی نداشته باشید.
۵. حضور همه دانشجویان عزیز همزمان با آغاز کلاس آنلاین بصورت میهمان و با نام و نام خانوادگی خود در لینک ارسالی الزامی است. بدین منظور لینک کلاس در **Big** و **adobe connect** ، **Sky room** و **Blue Button** در اختیار شما قرار می گیرد. بر روی لینک کلیک کنید تا وارد تالار گفتگو شوید. جهت ورود به تالار گزینه مهمان را انتخاب کنید و پس از ورود نام و نام خانوادگی خود را وارد نمایید تا حضور شما ثبت گردد.
۶. برای استفاده از مطالب، روی هر یک از اسلایدها توضیحات کوتاهی ارائه شده است که با کلیک روی علامت اسپیکر در گوشه اسلاید میتوانید مطالب شنیداری کوتاهی در خصوص محتوای اسلاید را بشنوید.
۷. در وبینارهایی که برگزار می گردد تا پایان بحث باید در کلاس حضور داشته باشید. برای ایجاد تعامل و ارتباط دو طرفه با شما سوالاتی در هر بحث مطرح می شود که پاسخگویی به سوالات در ارزشیابی درس مورد استفاده قرار می گیرد.
۸. در صورت غیبت طبق مقررات آموزشی رفتار خواهد شد. غیبت در جلسات آنلاین مجاز نمی باشد.

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

References:

1. Daugirdas JT, Blake PG, Ing TS. Handbook of dialysis: Lippincott Williams & Wilkins; 2015.
2. Kallenbach Judith Z. Review of Hemodialysis for Nurses and Dialysis Personnel, Textbook, 2016.

منابع فارسی:

۱. هاشمی، م. شاهقلیان ن. نارسایی کلیه و درمان های جایگزین، چاپ حیدری، ۱۳۹۲.
۲. اتابک، ش و همکاران، پرستار و دیالیز، ویرایش دوم، چاپ سها، ۱۳۸۸.
۳. آزمندیان، ج و همکاران، دیالیز، ویرایش دوم، چاپ سها، ۱۳۸۸.

منابع و محتوای مفید برای یادگیری بهتر:

1. Bailey GL. Hemodialysis: Principles and practice: Academic Press New York and London; 1972.

2. Brenner, BM. Rectors .The Kidney.8 edition .elsevier saunders.2012.
  3. Drukker W, Parsons FM, Maher JF. Replacement of renal function by dialysis: a textbook of dialysis: Springer Science & Business Media; 2012.
  4. Henrich WL. Principles and practice of dialysis: Lippincott Williams & Wilkins; 2016.
  5. Levy J, Brown E, Lawrence A. Oxford handbook of dialysis: Oxford University Press; 2016.
  6. Nissenson AR, Fine RE. Handbook of Dialysis Therapy E-Book: Elsevier Health Sciences; 2016.
  7. Terrill B. Renal nursing: a guide to practice: Routledge; 2016.
۸. ذاکری مقدم م، علی اصغر پور م. مراقبت‌های پرستاری ویژه در بخش‌های ICU، CCU و دیالیز، تهران، انتشارات اندیشه رفیع، ۱۳۸۹

پایگاه‌های اینترنتی قابل استفاده برای درس:

<https://kdigo.org/>

<https://kdigo.org/guidelines/>

<https://www.theisn.org/publications/guidelines33/clinical-guidelines>

<https://www.guidelinecentral.com/summaries/specialties/nephrology/>

<https://renal.org/guidelines/>

<https://www.asn-online.org/education/training/fellows/educational-resources.aspx>

<https://www.kidney.org/professionals/guidelines>

عنوان درس: مراقبتهای ویژه کلیه و مجاری ادراری و دیالیز شماره درس: ۵۱۲۵۳۱

نیمسال تمصیلی و سال: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱ رشته تمصیلی: پرستاری مراقبت ویژه

فراگیران: کارشناسی ارشد، ترم ۳ زمان: سه شنبه ۱۰-۱۲

جدول زمان بندی کلاس درس

جلسه	تاریخ	رئوس مطالب	مدرس
۱	۱۴۰۱/۶/۲۲	مراقبت‌های پرستاری حین دیالیز	دکتر هاشمی
۲	۱۴۰۱/۶/۲۹	را های دسترسی عروقی در دیالیز	دکتر هاشمی
۳	۱۴۰۱/۷/۱۲	چگونگی انتخاب صافی	دکتر هاشمی
۴	۱۴۰۱/۷/۱۹	کفایت همودیالیز (KT/V, URR).	دکتر هاشمی
۵	۱۴۰۱/۷/۲۶	دیالیز خشک و دیالیز در بیماران ویژه	دکتر هاشمی
۶	۱۴۰۱/۸/۳	مدیریت آنمی در بیماران تحت درمان با همودیالیز	دکتر هاشمی
۷	۱۴۰۱/۸/۱۰	مدیریت درد در بیماران تحت درمان با همودیالیز	دکتر هاشمی
۸	۱۴۰۱/۸/۱۷	مدیریت هیپرفسفاتمی در بیماران تحت درمان با همودیالیز	دکتر هاشمی